

Số: 382/VECOM-VP

Hà Nội, ngày 27 tháng 07 năm 2021

Vv Phúc đáp công văn số 2664/TCT-DNNCN về lấy ý kiến các bước triển khai lộ trình kết nối thông tin theo Thông tư 40/2021/TT-BTC

Kính gửi: - **Tổng cục Thuế, Bộ Tài chính**
- **Cục Thương mại điện tử và Kinh tế số, Bộ Công Thương**

Hiệp hội Thương mại điện tử Việt Nam (VECOM) xin gửi tới quý đơn vị lời chào trân trọng!

Ngày 22/7/2021, Hiệp hội Thương mại điện tử Việt Nam (VECOM) nhận được công văn số 2664/TCT-DNNCN ban hành ngày 20/07/2021 (“Công văn 2664”) về việc lấy ý kiến các bước dự kiến triển khai lộ trình kết nối thông tin theo Thông tư 40/2021/TT-BTC. Tổng cục Thuế đề nghị Hiệp hội tổ chức lấy ý kiến các sàn giao dịch thương mại điện tử, tổng hợp ý kiến tham gia, gửi Tổng cục chậm nhất trước ngày 27/7/2021.

Qua thu thập ý kiến một số sàn thương mại điện tử, Hiệp hội đánh giá hiện nay chưa thể đưa ra lộ trình cụ thể để chủ sở hữu sàn giao dịch thương mại điện tử cung cấp các hoạt động kinh doanh của cá nhân thông qua sàn. Hiệp hội xin trình bày cụ thể một số nội dung liên quan như sau:

1. Yêu cầu cung cấp thông tin theo hình thức báo cáo định kỳ hàng tháng chưa phù hợp với quy định pháp luật

Thứ nhất, điểm đ Khoản 1 Điều 8 Thông tư số 40/2021/TT-BTC ngày 01/6/2021 quy định các sàn giao dịch thương mại điện tử (“Sàn TMĐT”) “cung cấp thông tin liên quan đến hoạt động kinh doanh của cá nhân thông qua sàn theo yêu cầu của cơ quan thuế theo quy định của pháp luật”. Theo đó, việc cung cấp thông tin “theo yêu cầu của cơ quan thuế” phải phù hợp với các quy định pháp luật hiện hành và không thể được hiểu là cung cấp thông tin, dữ liệu của khách hàng (người bán) theo hình thức báo cáo hàng tháng hoặc định kỳ.

Thứ hai, Công văn 2664 đề xuất thông tin của người bán phải được cung cấp theo hình thức dữ liệu điện tử được chuyển định kỳ hàng tháng. Đối chiếu với quy định pháp luật hiện hành, việc yêu cầu các sàn TMĐT cung cấp thông tin của người bán trên cơ sở “định kỳ hàng tháng” trở thành yêu cầu **báo cáo hàng tháng** của doanh nghiệp cho cơ quan thuế, do đó sẽ tạo ra một thủ tục hành chính mới cho doanh nghiệp. Luật Quản lý Thuế cũng không quy định tổ chức, cá nhân liên quan có trách nhiệm báo cáo dữ liệu của khách hàng hàng tháng hoặc định kỳ mà chỉ yêu cầu “Cung cấp thông tin liên quan đến việc xác định nghĩa vụ thuế theo đề nghị của cơ quan quản lý thuế” (khoản 1, Điều 29).

Thứ ba, Luật An ninh mạng¹, Luật An toàn thông tin mạng², Luật Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng³, Nghị định 52/2013/NĐ-CP⁴ về thương mại điện tử đều yêu cầu doanh nghiệp phải có trách nhiệm bảo mật thông tin của khách hàng và chỉ được phép chia sẻ cho bên thứ ba nếu được sự đồng ý của chủ thể thông tin hoặc có **yêu cầu cụ thể** từ cơ quan nhà nước có thẩm quyền. Trong bối cảnh quản lý thuế, “yêu cầu cụ thể” xảy ra khi cơ quan quản lý thuế phát hiện cá nhân nhất định kinh doanh trên sàn TMĐT đã có hành vi vi phạm rõ ràng hoặc có dấu hiệu vi phạm pháp luật về thuế.

Thứ tư, dữ liệu mà Tổng Cục Thuế muốn các sàn TMĐT cung cấp là tài sản thông tin của doanh nghiệp, trước khi thu thập dữ liệu, dù ở quy mô nào, Tổng cục Thuế cần công khai các biện pháp bảo vệ thông tin cá nhân khách hàng và cơ chế giải quyết tranh chấp phát sinh trong trường hợp lộ lọt dữ liệu có thể xảy ra từ phía cơ quan nhà nước, gây tổn thất cho doanh nghiệp và cá nhân kinh doanh trên sàn TMĐT.

2. Về giải pháp cung cấp thông tin: Kết nối dữ liệu

Đối tượng các sàn TMĐT nêu tại Thông tư 40 rất rộng, do thời gian gấp nên VECOM chưa có điều kiện thu thập ý kiến từ đại diện các mô hình kinh doanh sàn khác, đặc biệt là các sàn quy mô nhỏ.

Một số sàn TMĐT cho rằng phương thức chuyển file dữ liệu qua Công TTĐT của Tổng cục Thuế có rủi ro lớn về bảo mật dữ liệu nên khuyến nghị không áp dụng phương thức này.

Do đó, *một số sàn TMĐT đề xuất giải pháp kết nối trực tiếp*. Việc kết nối nếu thực hiện cần phải nghiên cứu hình thức gửi dữ liệu một chiều từ doanh nghiệp đến Tổng cục Thuế nhằm phòng tránh các nguy cơ an ninh mạng không kiểm soát được.

Ngoài ra, để đảm bảo tính công bằng và khả thi trong áp dụng pháp luật, đề nghị Tổng cục Thuế xây dựng phương thức kết nối, cung cấp dữ liệu sao cho tất cả các sàn TMĐT đều có thể đáp ứng, không phân biệt quy mô lớn hay nhỏ mà cần dựa trên khả năng đáp ứng chung của các sàn TMĐT ở tất cả các quy mô và mô hình hoạt động khác nhau, đồng thời đảm bảo tính an toàn, bảo mật dữ liệu một cách cao nhất.

¹ Điểm a, Khoản 2, Điều 26 Luật An ninh mạng: doanh nghiệp có trách nhiệm “*bảo mật thông tin, tài khoản của người dùng; cung cấp thông tin người dùng cho lực lượng chuyên trách bảo vệ an ninh mạng thuộc Bộ Công an khi có yêu cầu bằng văn bản để phục vụ điều tra, xử lý hành vi vi phạm pháp luật về an ninh mạng*”.

² Điểm c, Khoản 1, Điều 17 Luật An toàn thông tin mạng: doanh nghiệp có trách nhiệm “*Không được cung cấp, chia sẻ, phát tán thông tin cá nhân mà mình đã thu thập, tiếp cận, kiểm soát cho bên thứ ba, trừ trường hợp có sự đồng ý của chủ thể thông tin cá nhân đó hoặc theo yêu cầu của cơ quan nhà nước có thẩm quyền*”.

³ Khoản 1, Điều 6 Luật bảo vệ người tiêu dùng: “*Người tiêu dùng được bảo đảm an toàn, bí mật thông tin của mình khi tham gia giao dịch, sử dụng hàng hóa, dịch vụ, trừ trường hợp cơ quan nhà nước có thẩm quyền yêu cầu*”.

⁴ Nghị định 52/2013/NĐ-CP quy định sàn TMĐT có nghĩa vụ “*Hỗ trợ cơ quan quản lý nhà nước điều tra các hành vi kinh doanh vi phạm pháp luật, cung cấp thông tin đăng ký, lịch sử giao dịch và các tài liệu khác về đối tượng có hành vi vi phạm pháp luật trên sàn TMĐT*” (khoản 9 Điều 36). Theo quy định của Nghị định số 52 thì các thông tin mà sàn TMĐT thu thập của người bán không bao gồm CMND hay CCCD/Hộ chiếu của người bán.

3. Về yêu cầu thông tin cung cấp

Một số sàn TMĐT chưa thu thập một số thông tin cá nhân, chẳng hạn số CMND/CCCD do thông tin này không bắt buộc theo pháp luật về TMĐT hiện hành. Việc thu thập đầy đủ thông tin cá nhân như trong Thông tư 40 hay Công văn 2664 dẫn tới thay đổi nhiều về thiết kế hệ thống do đó cần thời gian chuẩn bị. Đồng thời, các sàn cũng cần thời gian để hướng dẫn, khuyến khích, đào tạo người bán hàng cung cấp thông tin bổ sung theo yêu cầu của Tổng cục Thuế.

4. Về lộ trình thực hiện

Trước khi các vấn đề nêu trên được giải quyết thỏa đáng thì chưa thể đưa ra được lộ trình cung cấp thông tin khả thi.

Chúng tôi hoan nghênh đề xuất khảo sát các sàn TMĐT của Tổng cục Thuế. Tuy nhiên, việc khảo sát sẽ chỉ hiệu quả nếu Tổng cục Thuế xây dựng xong dự thảo và gửi trước cho các sàn TMĐT *ít nhất một tháng* các yêu cầu kỹ thuật/chuẩn kết nối, để các sàn thu thập thông tin, cử nhân sự phù hợp phụ trách trả lời nhằm có được thông tin đầy đủ, chính xác nhất.

Trong điều kiện dịch Covid-19 căng thẳng hiện nay, đặc biệt là ở TP. Hồ Chí Minh, nơi phần lớn các sàn TMĐT đặt trụ sở, Tổng cục Thuế và Cục Thương mại điện tử và Kinh tế số cần xem xét lại kế hoạch khảo sát các sàn TMĐT trong tháng 8 năm 2021.

5. Một số kiến nghị

i. Đối tượng các sàn TMĐT thuộc diện khảo sát và cung cấp thông tin

Theo khảo sát sơ bộ của VECOM, hiện có hơn 1.000 sàn TMĐT đã đăng ký với Bộ Công thương. Phần lớn các sàn này đều cung cấp dịch vụ cho cả doanh nghiệp và cá nhân kinh doanh trên sàn.

Những loại hình sàn TMĐT phổ biến bao gồm: 1) sàn giao dịch hàng hoá; 2) sàn mua bán, rao vặt hàng hoá; 3) sàn du lịch trực tuyến; 4) sàn giao dịch mua bán bất động sản; 5) sàn liên kết trên các trang thông tin hay báo điện tử; 6) sàn cung cấp dịch vụ đào tạo; 7) sàn cung cấp dịch vụ tuyển dụng nhân sự; 8) sàn gọi đồ ăn, giao hàng; 9) sàn gọi xe công nghệ.

Đề nghị Tổng cục Thuế và Cục Thương mại điện tử và Kinh tế số thông báo trước càng sớm càng tốt quy mô khảo sát, bao gồm sẽ khảo sát tất cả hay một số loại hình sàn, mỗi loại hình sẽ khảo sát bao nhiêu sàn, dự kiến đó là những sàn nào, v.v...

ii. Thời hạn trả lời công văn

Công văn 2664/TCT-DNNCN ban hành ngày 20/7/2021 và VECOM chính thức nhận được vào chiều ngày 22/7/2021. Trong khi đó Công văn yêu cầu VECOM trả lời trước ngày 27/7/2021, với các công việc như tổ chức lấy ý kiến các sàn TMĐT và tổng hợp ý kiến tham gia. Thời hạn để xử lý công việc như vậy là quá ngắn. Một mặt, VECOM sẽ tiếp tục trao đổi với các sàn về các vấn đề nêu trong công văn. Mặt khác, VECOM đề nghị từ nay:

- Triển khai Chính phủ điện tử, Tổng cục Thuế có thể gửi kèm bản sao công văn và các tài liệu dạng điện tử với định dạng PDF tới địa chỉ thư điện tử của VECOM office@vecom.vn;
- Tuỳ theo nội dung công việc, đưa ra thời hạn trả lời hợp lý, khả thi.

iii. Kiến nghị về việc chủ sở hữu các sàn kinh doanh trên sàn

Trách nhiệm này quy định tại điểm đ Khoản 1 Điều 8 Thông tư số 40/2021/TT-BTC ngày 01/6/2021. Trong cuộc họp trực tuyến giữa Tổng cục Thuế với VECOM và đại diện một số sàn TMĐT, VECOM đã nêu quan điểm cân xem xét sự phù hợp của quy định này với pháp luật hiện hành, những khó khăn nếu thực thi trách nhiệm của các sàn TMĐT cũng như nhiều cá nhân liên quan. VECOM xin gửi văn bản đánh giá các khía cạnh liên quan tới quy định này tại Phụ lục kèm theo.

Trân trọng cảm ơn sự quan tâm, giúp đỡ của Quý đơn vị!

Nơi nhận:

- *Như trên;*
- *Vụ Chính sách thuế (Bộ Tài chính);*
- *Vụ Pháp chế (Bộ Tài chính);*
- *Cục Kiểm tra VB QPPL (Bộ Tư pháp);*
- *Cục An ninh mạng & PCTPCNC (Bộ CA);*
- *Cục An toàn Thông tin (Bộ TTTT);*
- *VCCI (Ban Pháp chế);*
- *Các sàn TMĐT;*
- *Lưu: VPNN.*

Nguyễn Ngọc Dũng